بانکی پرسیارەکانی دەروونزانی گەشە- قۆناغی دووەم- کۆرسی دووەم

پ١/ ئەم چەمکانەی خوارەوە پێناسە بکە:-

1. گەشە 2. گەشەی رەفتاری کۆمەڵایەتی 3. پشت بەستنی هەڵچوونی 4. پەرەسەندن

پ٢/ نیشانەی (✓) یان ( ) بەرانبەر ئەم دەستەواژانەی خوارەوە دابنێ و هە ڵە کان راست بکەوە:

1. گەشە ئاماژە بۆ گۆرانکاری چەندی و چۆنایەتی بەیەکەوە دەکات.

2. کرۆمۆسۆم لە سپێرمدا هەمیشە (X) ە لە کاتێکدا لە هێلکەدان یان (Y) یان (X) ە.

3. جان بیاجیە یەکەم کەس بوو کەبیری لە دامەزراندنی باخچەی ساوایان کردەوە .

4. زانایان ماوەی (11–12) ساڵ بۆ دەستپێکی قۆناغی هەرزەکاری لە لای منداڵدا دیاری دەکەن.

5. گەشەی مۆراڵی پێك دێت لە هەندێك نیشانەی دەربرین لە دەنگ و وشە و کار و هەندێك جوڵانەوەی ئەندامی

پ٣/ بە راوردبکە لە نێوان ئەمانەی خوارەوە:-

1. بێبەش بوونی کەرتی و بێبەش بوونی تەواو.
2. قۆناغی بە ئاگایی و قۆناغی دەسەڵات لە گەشەی مۆراڵی دا.

پ٤/ قۆناغەکانی گەشەی زمان بژمێرەو یەکێکیان باس بکە .

پ٥/ گرنگترین ئەو گورانکارییانەی کە لە جەستە دا روودەدات لە قۆناغی هەرزەکاریدا باس بکە.

پ٦/ ئەمانەی خوارەوە تەنها بژمێرە:-

1. هۆکارەکانی دروست بوونی رەفتاری شەرانگێزی.
2. گرنگترین جۆرەکانی بێبەش بوون .

پ٧/ ئەم چەمکانەی خوارەوە پێناسە بکە:-

١. گەشەی مۆرالی ٢. رەفتاری شەرانگێزی ٣. تۆرەمخستنەوە ٤. گەشەی زمان

پ٨/ ئەم بۆشاییانەی خوارەوە بە وەڵامی دروست پرکەرەوە:-

1. **گۆڕانکاری چەندایەتی ئاماژە بۆ .... و .... دەدات بەڵام گۆڕانکاری جۆری ئاماژە بۆ .... و .... دەدات.**

2. **خانەی زاوزێی مرۆڤ .... کرۆمۆسۆمی تێدایە و بە هێلکۆکەی ئافرەت و سپێرمی پیاوەوە و ژمارەی کرۆمۆسۆمەکان دەکاتە .... کرۆمۆسۆم لە ناو ناوکی هێلکەی پیتراو.**

3. **مەرجەکانی گەشەی کۆمەڵایەتی بریتین لە ....و.............................. .**

4. **بە شێوەیەکی گشتی زمان دوو ئەرکی گرنگی هەیە کە ئەویش بە ئاگایی و .... دەگرێتەوە .**

5. **........... مولیکۆلەکانی لە پەیژەیەکی لوولپێچ دەچن کە ناسراوە بە جووتە لوولپێچ دەبل هیلیکس.**

پ٩/ بە راوردبکە لە نێوان ئەمانەی خوارەوە:-

3. **قۆناغی باڵغبوون و هەرزەکاری .**
4. **قوتابخانەی شیتەلکاری دەروونی و قوتابخانەی شیتەڵکاری هۆکارەکان لە دەروونزانی منداڵدا.**

پ١٠/ گرنگترین نیشانەکانی باڵغبوون و کاریگەریە دەروونیەکان چین بژمێرە.

پ١١/ شێوازەکانی گوزارشت کردن لە رەفتاری شەرانگێزی باس بکە.

پ١٢/ قۆناغەکانی گەشەی منداڵ لە رەوانگەی جان بیاجیەوە روون بکە.

پ١٣/ هۆکارەکانی دروست بوونی رەفتاری پشت بەستن بە کەسانی تر چین.

پ١٤/ هۆکارە کاریگەریەکانی سەر گەشەی کۆمەلآیەتی بژمێرە.

پ١٥/ ئەم بۆشاییانەی خوارەوە بە وەڵامی دروست پرکەرەوە:-

1. **قۆناغی جەنینی ئیمبریونی .... هەفتە دەخایەنێت کە بە سەرەتای دەرکەوتنی گشت ئەندامە سەرەکیەکانە لە لای کۆرپە.**

2. **قۆناغی هەرزەکاری ناوەند لە سەرەتای .... سالیەوە دەست پێ دەکات و تا کۆتایی .... سالی لە لای کچان.**

3. قۆناغی .... به یەكێك له قۆناغەكانی گەشەی زمان دادەنرێت كه هانی منداڵ دەدات لەسەر قسەكردن و لاسایكردنەوەی دەنگەكان.

4. زۆری ژمارەی كرۆمۆسۆمەكانی جۆری......... له لای نێرینه دەبێته هۆی نەخۆشی .... كه رێگر دەبێ له دەركەوتنی سیفاته لاوەكیه سێكسیەكان.

5. پەنكریاس دوو جۆره هۆرمۆن دەردەدات كه یەكیان دەرەكیه یارمەتی......... دەدات له ناو دوانزده گرێ و ئەویتریان ناوەكیه و راستەوخۆ دەچێت بۆ خۆین كه دەناسرێت به هۆرمۆنی ....

6. پەرەسەندن پرۆسەیەكی بەردەوامه و له دوو كۆمەله فاكتەر پێك دێت ئەویش فاكتەری .... له ئەنجامی بۆماوەیه و فاكتەری .... له ئەنجامی ژینگەیه.

پ١٦/ به راوردبكه له نێوان ئەمانەی خوارەوه:-

١.جیاوازی له نێوان قۆناغی بالغی و هەرزەكاریدا . ٢.پشت بەستنی هەلچوونی و كرداری له لای منداڵ.

پ١٧/ گرنگترین پێویستیەكانی قۆناغی پیربوون باس بكه.

پ١٨/ ئەو نەخۆشیانەی كه له رێگەی بۆماوه دەگوازرێتەوه روونیان بكەرەوه.

پ١٩/ ئەو هۆكارانەی كه دەبێته هۆی رەفتاری شەرانگێزی چین باسی بكه.

پ٢٠/ پێناسەی بۆماوه بكه، وەهەر یەک له (تایبەتمەندی سێکسی و کەسایەتی)و (نەخۆشی عەقلی و دەروونی) له رێگەی بۆماوه دەگوازرێتەوه بۆ منداڵ هەریەکەیان روون بکەرەوە.

پ٢١/ ئەدرینالین دەکەوێته چه بەشێک له جەستەدا و ئەرکی چییەو زۆر دەردان و کەم دەردانی چه کاریگەریەکی هەیه له جەستەدا.

پ٢٢/ گرنگترین پێویستەکانی گەشه له قۆناغی منداڵی دواینەیی چین .

پ٢٣/ جیاوازی بکه له نێوان گەشەی زمانەوانی منداڵ له قۆناغی هاوارکردن و پیتی له خۆوە.

پ٢٤/ رۆڵی هەر یەک له پێگەیشتن و فێربوون له گەشەی هەڵچوونی بەراورد بکە.

پ٢٥/ له قۆناغی هەرزەکاریدا ئێسکه پەیکەر چۆن گەشه دەکات باسی بکە.

پ٢٦/ منداڵ چۆن دەگاتە قۆناغی دەسەڵات لە گەشەی مۆراڵیدا.

پ٢٧/ (ماوەر) بۆ چۆنیەتی وەرگرتنی ڕۆلی جنسی دوو جۆر راڤەکردن دەخاتە روو بۆ هەر یەک لە خێزانی گونجا و(یەکگرتوو) و خێزانی نەگونجاو(نا یەکگرتوو) راڤەیان بکە.

پ٢٨/ ئەمانەی خوارەوە تەنها بژمێرە:

١.هۆکارەکانی دروستبوونی رەفتاری پشتبەستن بە کەسانی تر. ٢. ئەرکەکانی زمان.

پ٢٩/گرنگترین ئەو فاکتەرانە چین کە کاریگەریان هەیە لەسەر هەڵچوونەکانی هەرزەکار.

پ٣٠/ پێویستە چە جۆرە ژینگەیەک دابین بکرێت بۆ منداڵانی باخچەی ساوایان کە پێویستی گەشە و هەڵومەرجی سەلامەتی تیایدا بەدی بکرێت.

پ٣١/ ئەم بۆشاییانەی خوارەوە پرکەرەوە:-

١.رەفتاری پشت بەستن بە کەسانی تر زیاتر لە لای کچان بەرجەستە دەکرێت وەک لە لای کور بە تایبەتی لە ماوەی نێوان.................. ساڵی تا .... ساڵی.

٢. مۆرال بریتیە لە ....یەکێک لە جۆرەکانی مۆرال برێتیە لە بەرژەوەندی کە تاک پەیوەستە بە ....بەڵام لە جۆری گوێرایەڵیدا مرۆڤ کاریگەر دەبێت بە... .

٣. زۆر دەردانی رژێنی سایرۆکسین لە لای هەرزەکاران دەبێتە هۆی .... بەڵام کەم دەردانی دەبێتە هۆی ....

٤.هۆرمۆنی.................و.................کاریگەرە لەسەر گەشە وخێرایی گەشەی سێکسی و بەرەنگاربونەوەی پەتا.

٥. قۆناغی هەرزەکاری ناوەند لە تەمەنی............دەستپێدەکات بەڵام هەرزەکاری سەرەتایی لە تەمەنی.................دەستپێدەکات و هەرزەکاری دواین لە تەمەنی......................دەستپێدەکات لای کچان.

٦. جۆرەکانی فێربوونی هەڵچوون لە لای منداڵ بریتیە لە...........................و........................و....................... .

٧. کوێرە رژێنەکان کاریگەریان هەیە لەسەر گەشەی ....و..............................و.................. .

٨.جین یەکەیەکی بنەرەتی بۆماوەییە پێکهاتووە لە ماددەی (DNA) کە ئەرکی برێتیە لە بەرهەمهێنانی..و... .

پ٣٢/ باوان و پەروەردەکاران پێویستە چی بکەن بۆ پەروەردەی سێکسی منداڵان؟

پ٣٣/ بە هێنانی نمونە باسی یەکێک لەو هۆکارانە بکە، کە دەبێتە هۆی دروست بونی رەفتاری شەرانگێزی لای منداڵ.

پ٣٤/ گرنگترین نیشانەکانی باڵغبوون و کاریگەریە دەروونیەکان چین بە خاڵ روونی بکەرەوە.

پ٣٥/ جیاوازی بکە لە نێوان ئاراستەی بایۆلۆجی و دەروونی لای هەرزەکاران.

پ٣٦/ ئەو هۆکارانەی کە دەبێتە هۆی زوتر گەیشتن بە قۆناغی هەرزەکاری چین .

پ٣٧/ بەراورد بکە لە نێوان نەخۆشی تێرنر و کلاینفلتر لە رووی زیاد و کەمی کرۆمۆسۆمەکان.

پ٣٧/ کەمی دەردانی هەر یەکە لەم گلاندانەی خوارەوە چە کاریگەریک لەسەر گەشەی مرۆڤ دروست دەکات : ١.ئەدرینالین ٢. غدەی دەرەقی ٣. غدەی جنسی

پ٣٨/ گرنگترین پێویستیەکانی گەشە لە قۆناغی هەرزەکاریدا بە ٦خاڵ روون بکەرەوە.

پ٣٩/ هۆرمۆنی ئەنسۆلین چە ئەرکێکی هەیە لە جەستەدا باسی بکە.

پ٤٠/ گلاندی پەنکریاس دەکەوێتە کوێ و ئەرکی چیە لە جەستەدا.

پ٤١/ جیاوازی لە خۆراکی مندالان چ کاریگەری دەبێت لەسەر ئەدایان لە ناو پۆل.

پ٤٢/ بۆچی منداڵی فەقیر و نەدار ئاستەنگی فێربونیان هەیە.

پ٤٣/کاریگەری بێبەشبون و نەداری چونە لەسەر رەفتاری منداڵ.

پ٤٤/کاریگەری نەبوونی پرۆتینی باش لەناو خۆراکی منداڵ چۆنە.

پ٤٥/ بۆچی منداڵان کاریگەر دەبن بە بینینی بەرنامەی شەرانگێزی لە تەلفزیۆن.

پ٤٦/کاریگەری پەروەردە چۆنە لەسەر رەفتاری منداڵ لەناو هەتیوخانە.

پ٤٧/ بێبەشبونی رۆشەنبیری چە کاریگەریەکی هەیە لەسەر پەروەردە کردنی منداڵ.

پ٤٨/ چە ژینگەیەک گۆنجاوە بۆ منداڵ لە باخچەی ساوایان کە هەلومەرجی سەڵامەتی تێدا بیت.

پ٤٩/گرنگترین ئامانجە پەروەردەیەکانی باخچەی ساوایان بە درێژی باس بکە.

پ٥٠/ئاراستەی دەروونی چۆن دەروانێتە قۆناغی هەرزەکاری بە خاڵ تیۆرەکە روون بکەرەوە.

پ٥١/بەراورد بکە لە نێوان هەرزەکاری گۆشەگیر و شەرانگێز.

پ٥٢/هەنگاوەکانی هەڵچوون لای مرۆڤەکان هەنگاو بە هەنگاو روون بکە.

پ٥٣/ ئایا فاکتەرەکانی پێگەیشتن و فێربون کاریگەریان دەبێت لەسەر گەشەی هەڵچونەکان؟

پ٥٤/ بە درێژی باس لە گەشەی هەڵچوونی بکە لای هەرزەکار.

پ٥٥/چە رۆلێکی هەیە فێربوون لە گەشەی هەڵچوونیدا.

پ٥٦/گرنگترین ئامانجە پەروەردەیەکانی سێکسی لای تاک چین شیبکەرەوە.

پ٥٧/(باندۆرا) لە تاقیکردنەوەکەیدا چۆن باسی رەفتاری شەرانگێزی دەکات لای منداڵ؟

پ٥٨/جیاوازی بکە لە نێوان هەرزەکاری سەرەتایی و ناوەند و دواین.

پ٥٩/گرنگترین پیویستەکانی گەشە لە شەش ساڵی یەکەمی ژیانی منداڵ بە خاڵ باسی بکە.

پ٦٠/زۆر دەردانی رژێنی سایرۆکسین لە قۆناغی هەرزەکاریدا چە کاریگەریک لەسەر جەستە دروست دەکات؟

پ٦١/ پەیوەندی نێوان دەروونزانی گەشە و زانستەکانی تر بە نموونە راڤە ی بکە.

پ٦٢/ لایەنی ژیری و کۆمەڵایەتی و جەستەیی چە کاریگەریکی هەیە لەسەر دروست بونی رەفتاری گۆنجاو و نەگۆنجاو لای مرۆڤ.

پ٦٣/ چە گرنگیەکی هەیە دەروونزانی گەشە بۆ باوان و ئەندامانی خێزان بە درێژی باسی بکە.

پ٦٤/ ئەو سیفەتانە چین کە لە رێگەی بۆماوە دەگوازرێتەوە بۆ منداڵ؟

پ٦٥/ (DNa) چە ئەرکێکی هەیە لە ناو جەستەدا بە کۆرتی لەسەری بدوێ.

پ٦٦/ نەخۆشی داون چۆن دەگوازرێتەوە بۆ منداڵ و تایبەتمەندیەکانی چین؟

پ٦٧/ ئایا کوێرە رژێنەکان چە کاریگەریەکیان هەیە لەسەرژیانی منداڵ و هەرزەکار.

پ٦٨/ زۆر دەردانی غدەی دەرەقی چە کاریگەریک دروست دەکات لە ژیانی منداڵ و هەرزەکار.

پ٦٩/ ئەو رژێنانە چین کە کۆئەندامی زاوزێ دەریدەدات ؟ کەم دەردانی ئەم رژێنە چە کاریگەریکی هەیە لەسەر جەستە؟

پ٧٠/ کاریگەری پەروەردەکردنی منداڵ بە بێ دایک و باوک چۆنە؟

پ٧١/ گرنگترین پێویستیەکانی قۆناغی منداڵی دواینەیی چین بە (١٠) خاڵ روونی بکە.

پ٧٢/ بێبەشبوونی دایکایەتی چە کاریگەریکی هەیە لەسەر ژیانی منداڵ بە نموونە باس بکە؟

پ٧٣/ باسی تاقیکردنەوەی ستێبس بکە لەسەر بێبەشبوونی حسی .

پ٧٤/ مامۆستایان و پەروەردەکاران پێویستە چە ئەرکێک جێ بە جێ بکەن لە باخچەی ساوایاندا.

پ٧٥/ چە جۆرە پەروەردەکردنێک دەبێتە هۆی تێکچونی کەسایەتی منداڵ؟

پ٧٦/ گرنگترین تایبەتمەندیەکانی گەشەی زمانی منداڵ بە خاڵ دەرببرە.

پ٧٧/ ئایا هۆکاری دەروونی و ئەندامی دەبێتە هۆی دروستبونی شلەژانەکانی گەشەی زمان یاخۆد نا وە بۆچی؟

پ٧٨/ توانستەکانی (جولانەوە،ئیدراک،زمان) چە کاریگەریکی هەیە لەسەر گەشەی کۆمەڵایەتی لای منداڵ؟

پ٧٩/ چە جۆرە ژینگەیەک دەبێتە هۆی دروستبوونی رەفتاری شەرانگێزی لای مندال بە نموونە باسی بکە.

پ٨٠/ جیاوازی چیە لە نێوان ئاراستەی بایلۆجی و کۆمەلایەتی لە راڤە کردنی قۆناغی هەرزەکاری.